

Seoio ón Iarctar Órda

Seo rgeal a rgníob pádraic ós ó Conaíre.

Ir dóca go sguirpe a lán daome ruim mór pan leabair reo, go h-áiríte na léig-teóirí atá ag éiríse tuirpeac de na rean-rgealta i nGaoidhe ir atá a' rúil le rgealta nua rreipeamla a oirpear do'n traozal atá mór ann. Leabair den tróir reo 'reac' "Seoio ón Iarctar Órda." Cumta ar nór na n-áir-rgealta a rgníobad i mbeairla tá gnáó ir fiadhtamlaet ann, agus áiripir rín tá an cráibteact ir rubáilce na bpior-Gaoidheal le págail ann.

Gleann an fpaiois i meapz na pléibte áro uaisneac ar imeall na bporrac agus na mara—fé lárar an rgeil. Oar liom go raib cporde an ugdair lán le huaisneap ir fiadhtantar an gleanna ir é a' rgníob an leabair. Ir mmic a cuirpear pé ríor ar áilleact na h-áite. Tá a pictiúirí go rí-maí. Ba dóis leat go bfuil tú a' réacamt ar na beanna maorída iongantaca, balao cumarfa an fpaiois a' tigeact cugao ar gaoid fionn-fuar; áiripeann tú diamair-eact ir fiadhtantar an cráibteact, monabair mion-tonn na fairpse le clor i gceim. Peigín—"Seoio ón Iarctar Órda," reac go rípeac i. Carlin daatamail a bfuil "fiadhtantar ir fiadhtamlaet an gleanna le peiceat ir na rúile móra, tuba ríor-paca." Ingean maorí doict atá a' rípacao leir an ríozal i, ac mair boet i maom ríozalca i "ir móir é a ríozbneap i nbeag-oileamant i nbeagantact, ir i míneatop." Sé a hameolap ar an ríozal cam, feall-tac a neam-clonntact ir a boetantact rém a corpuigear ar gporíote. Beirte fear a ngnáó léiti ir gan ac i na páirte! Ní tuigeanm rí a ngnáó ar reac i bpaó. Cé'n ríuim a beac ag dume uapal mar an Staonac nó an bpuanac i gcailin beag boet adreacó rí. Níl mé pártca nuair nac bporann Peigín an Staonac. Ir ríuag-méileac a car nuair atá pé dall gan capa ar an domán aige ir Peigín pórtca le fear eile. Tá fiadhtamlaet ir ríocap a' bant leir a beirpear gneim opt ir nac bfuil pa mbríanac cor ar bit. Ac marac Peigín ní beac an Staonac na Caiteceac coríoce ir cé go ríozann an t-áirp rí-pocair le go mbeac pé ríor ba dóis leat gupb é a cporíoeam a ríolár ir a doibneap nuair atá a cporíoe bpuirte de bárr Peigín a beir dá oíe, 7 nac n-abpam ré pé go raib a cáitíu aige nuair a rípeacó ré lán a ríul a bant ar an té ab annra leir ar an ríozal pul o'as pé. Dean feall-tac, ríleipeac, oll-áirpeac reac Madeline Irpms. Ir móir an oirpígeact tá ríor i 7 Peigín Gaoidhealac. Níl áitméala ar bit opam paol'n mbár uatbapac a ríeipis oí.

Ní mnrígeann an t-ugdar mórán i ríozab Peaice agus Sabi. Ar nrois, ní mó a dam ríoz leir an rgeal ac págann an bap críuadálac a ríeipis oíob paol bpon rínn. Tá leaganaca camte pan rgeal atá do réir camte na ríozame. Tá tuilleam 7 dá céao leatnac ann agus foelóir maíe rreirín. Táim cmnte go ríozneoca pé le gac dume a léigreap é.

Una níc gíolla ruair.

[Seo toga rgeil a rgníob pádraic ó Conaíre agus ir ríu do 'cuile dume é a léigreac. Tá an-leagan camte ann i ríozann-ta 'cuile ríort eile.—F. An Scuic.]

Príonipiar mac Conmáir

7 a comluet.

Díoltóirí 7 Reacadóirí

Tae, Fionta 7 Deata.

i nGaillimh.

Ní tís le doimne a ráo nac bfuil eapíac

—oúteapac go leor annreo.—

Cráibteáin 7 a Scuio Airgíó

Tá rgealta go leor le cloirteáil ir na h-áiteaca a labairtar an Gaoidhe fíor ionntu i ríozab rean-daome a raib rínnat mór in a scuio airgíó acu agus ná rí méim leo é a págail i na n-áirí, as mac ná mgean, le ríoz a bant ar, tar éir a mbáir. Tá na rgealta céatona le cloir-teáil ir gac uile áit dá bfuil an Gaoidhe oá labairt ann agus ir é an leagan céatona agus an mnríeact céatona atá optu ir gac céaró don Gaoidhealtact. Seo ar leana-mamc cuio acu do cuata mé go mmic cor ir na temeacó in m'óise i.

Bi rean-bean ann raob agus ba é bapamail gac uile dume go raib go leor airgíó aici. Bi mgean amám aici agus tar éir tamail ríoz ríozairpe o'fear ós i mar ríul r go mbeacó airgeac na caillíge aige tar éir a báir ac nuair a fuair rí báir, acap gearr ma ríoz rín, níor ríteacó rígnm ma ríoz, ríoz do cuir iongnac ar gac uile dume. Bi go maíe r ní raib go holt. O'fan an rgeal mar rín nó gur cuirpeac an corp. An oíode tar éir na ríozairpe do buail rean-bacac ríteac pan teac as an lánam óis agus o'íar pé lóirín na h-oíode optu agus fuair pé rín agus fáilte. Tar éir ríupéir agus iao na ríoz corp na temeacó, o'fíarapíoz an rean-fear cé'n fáe a raib ríoz com boet r ríozar nó ar pás an cáilleac ríoz i na ríoz?

"Níor pás, ná ríozrín," ar an bean ós.

"Agus ar tús rí comarfa nó teactair-eact ar bit ar uair a báir ríoz i ríozab a cuio airgíó," ar an rean-fear.

"Níor tús," ar an mgean, "cé r muite gur pás rí le huatact gan an gíuag a bi ar cúl a cinn a cporab nuair a gíozab rí báir ac i págail mar do bi rí ríozíge aici rém."

"Agus tús tú áirí upí," ar an rean-fear.

"Túgar, i nroimnac," ar an mgean.

"Anoir," ar an rean-fear, "pan oíode mairíeac nuair beap mipe imtíge téiríor ríoz go ríoz ríoz agus ríozíoz an corp agus cuartuigíoz an gíuag go bpeice ríoz céaró a gíozar ríoz."

"Deanpamur rín," ar ríozar, "agus go raib míle maíe agao ar uet do comairle."

San oíode lá rí na mairíeac, nuair bi gac ní cín, cuatop agus ríozígeatop an corp agus fuair ríoz cuis céao punt fuagíte ruar ma gíuag agus tar éir an corp a cup ar áir pan uag, cáimic ríoz abaitle go rímeatoc.

Bi rean-bean eile ann raob agus ríul rí a cuio óir a ríuagíoz pul dá bpaó rí báir, mar o'áirí rí go raib an báir i ngnáí. Bi leabair corpíge le hár na temeacó rí pan gíozannac. Don lá amám nac raib pan teac ac an ríoz-bean agus malpac mna náir cuir rí mórán ruime mnti, ríuz rí ar ríllíeac a bi ar an temteán agus cuir rí ríoz eicín ríteac ann agus cuir rí ar an temíó é. Bi an malpac as bpeactup upí i ngnáíoz rí agus paol céann tamail, nuair a cuir rí na coríoz, mar go ríozacó ríoz-cíozacó go h-obann upí go mmic, o'féac an páirte ríteac pan ríllíeac agus céaró a rífeiceatop rí ar a cóm ac cápnán gíozíeacó buíde óir. Céar rí ar an bponnte doirpe go raib an cáilleac as ríaríoz an t-óir a leagao i gíozac rí go sguirpeacó rí ríoz-bail eicín áir agus dam rí n t-óir ar an ríllíeac agus cuir rí meall ime i n'ionair, ríoz a túsar le tuigínt nac raib rí com rímpli ríoz ríul an cáilleac i beir. Seal i na ríoz rín do ríozíoz an cáilleac, o'féac rí mnrín an ríllíeac agus nuair do comic rí n cúbap buíde do bi ar an im ríul rí gupb é an t-óir a bi leagíte agus o'ól rí é i na blogam rí na blogam do réir mar bi rí a' ruaracó nó gur cporíoz rí é. Bi a mntim ríoz annrín mar gur céar rí nac

mbeacó ré do páram as don dume beo ríoz a cuio airgíó a beir aige tar éir a báir, ac bi bean ós pan teac an lá úo i bpaó ní ba cporíoz ná i. Mar rín rém, do bím na ríozígeacta mntim do bi upí annrín fuair rí báir ríozamail i meapz a clomne acap gearr i na ríoz rín agus dam a clann ríozar ar an airgeac.

Bi rean-fear ann uair eile agus bi pé ceapca go raib cuirpe mór airgíó i ríozíge ma leabair aige. Bi pé an-aoirca agus ir annam a ríeipígeacó ré cor ar bit ar a leabair. Don lá amám, nac raib don dume pan teac ac é rém agus carlin beag ós, do ríozíoz ré amac ar a leabair agus cuair ré amac go ríoz tom rígeac do bi a páir rí ríozíoz clac acap beag ón teac. Comniz an carlin a ríul áir agus ríoz léiti gur cuir ré ríoz eicín i bpaolac pan tom ac nuair a túsacó cmeat cuartuigíte ar an tom i na ríoz rín níor ríteacó ríoz ann. Mar rín rém bi amrpear as dume gur cuir an rean-buacail ríoz eicín pan tom an lá úo agus acap gearr i n'ionair a báir cuair ríozacó buacailí ós go ríoz an tom agus ríozígeatop dá cuartú ac o'éipíoz coileac ríannac amac acu agus ríteatop le na n-anamanna agus o'fan an rgeal mar rín ó fóm mar ná raib ré de mnríneac as don dume a ríul i ngnáíoz an toim uair rín amac.

Bi rean-fear dall ann uair eile, do bi i na ríozíoz i ríozíoz a ríozíoz, agus bi go leor airgíó cporíozíge aige i gcaiteam a ríozíoz agus ba mór leir é págail i na ríoz as dume ar bit eile. O'íar ré ar a mac don lá amám é ríozíoz amac ir an mbáir beag ar an bpaíozíge, i bpaó amac ar an domán, mar go raib bapamail aige go ríozíozacó bolao an ríozíoz maíe mór do, "mar," ar ríozíoz, "bi mé cleactac áir bolao an ríozíoz i gcaiteam mo ríozíoz agus cporíoz nac bfuil ríoz ar bit com ríozíozamail leir." "Maíe go leor," ar an mac, "teanam leat." Cuair an dall ríteac ma ríozíoz agus ní raib pé i bpaó nó go ríozíoz ré amac áiríoz agus ríar leir an mbeirte acu go ríoz n ríozíoz, an áit a raib an báir. Nuair a ríozar pa mbáir, i n'ionair a ríul amac ar an domán, réaró a rínné n mac ríozíoz as ionpam ar an tanuigíoz le cuimair na ríozíoz mar bi amrpear aige go raib ríozíoz-bap eicín i gceann an ríozíoz-fíoz agus comniz ré a ríul áir i gcaiteam na haimpíze. Paol céann tamail o'fíarapíoz an rean-fear den mac a ríozíozar i bpaó amac anoir. "Tuairim rí míle go leir," ar an mac. "Bi a ríoz rín agam," ar an t-áir, "mar págaim bolao bpeag láiríoz an ríozíoz agus ir móir an mnríneac a túsar ré dom."

Acap gearr i na ríoz rín tús an mac paol ríozar gur ríozíozíoz a acap ríoz eicín ar a bpaolac agus gur leir ré paol pan bpaíozíge é agus ní raib pé i bpaó i na ríoz rín nó gur ríozíoz ré le n-a mac go raib ré pártca annrín agus gur áiríoz ré ríozar mór áir rém tar éir an méio rín báiríeact.

Sul dá ríozíozíozar i ríozíoz ríozíoz don mac a beir as ionpam ríoz rí ríoz le cuimair na ríozíoz ar reacó tamail maíe as cup i gceill don áiríoz go raib ré acap ríoz amac. Nuair a cuair ríoz i ríozíoz tús an mac an rean-fear abaitle agus o'fíll ré rém go ríoz n ríozíoz agus o'fan annrín nó gur imtíoz an ríozíoz amac agus pan mbail in ar áir an t-áiríoz an ríozíoz amac fuair ré ríozac lán ruar o'óir agus ní raib ríoz áir an áiríoz go ríoz lá a báir, ná n uair rín rém, i ríozab na beirte a h-imrígeatop áir.

TÁDÚ S. Seoíge,

Cill Rónám, Áramn.

Díamuríó ó Donnabáin,

Sac ríozar ríozíoz, ríozíoz, mnríneac, ríoz.

SRÁIO SEATA LIAM,

i nGaillimh.

Amhrán na bó báine

Tractóimín doimn aepéac i gcill bhríge
 agus mé ag ól,
 Bí comhlúadar in ar oiméall agus ba
 pí-dear é an ceol,
 Bí tréir anuas ar luimneac ann, still mór
 acú dá líonad
 D'farruig an tpean-bean éirionna an é
 reo píopa amoi móir.

Bí pean-bean mór an scláir a' tabairt
 díul don bó báin,
 Bí galán aici agus buaie agus buaie ar
 a ceann,
 Bí rramai ar a rúilí ríor go dtí n-a
 glúimí
 Agus béarfa mionna Domnaig sup páca
 a bí agad ann.

Ar tuairpís na bó báine reat atá mé gear
 go leor
 Caitpear a cup ar págal dom nó a cnámha
 ar a bfuot.

* * *

Níor mór leir an mbó bán Oileán Áramh
 rúití féin,
 Innir Tuire agus Máimín agus Gleannca
 Máim Ean,
 Má tá pí i Seana Béarac nó i Leitir Móir
 ar réarac
 Sguabim a cup 'un a tréiré agus b'féirir
 dúinn i págal.

Ag dul anuas on gcruaie fuair mé tuairpís
 ar mo bó bán,
 So raib pí i mDun Cruaie agus bean uaral
 ann dá bleágan,
 Nuair a fil mé 'uruidim fuar léi' go
 scuipim uirí buaie
 Tus pí cor faoi scuairt agus cuairt pí mór
 an aill.

A' dul riar faoi móim na héile leis pí an
 géim ab airde
 Driver ar Cúl na Cearócán dá larsa go
 Cnoc Meada.

* * *

Cuairt Partey 'un an donais le n-a
 rraoiréacáimín bó,
 D'fás ré i ngarróda an linnis i sup míll
 pí ann go leor,
 Ar éirge do ran oróce san palac air ac
 a bhríce
 Cé bfuigeat ré ag ite greens i ac ag tóim
 tige Seam móir.
 peadár ó cadam,
 Ar lus a' Coire a rgríob ríor é.

féac!

Dí cinnte 7 téirig irceac go
 bfeice tú a bfuil de : :
 éadac le n-agaró an tseimíob
 le díol go han-traoir ag

Tomár Mac Suibne,
 1 nSailim.

COLÁISTE ISHÁIDE NAOMHA.
 (Cumann fopa.) : : 1 nSAILIM.

Coláiste Ioir-mheáonac é reo a bfuil
 teagars dá tabairt ann ar na cpaobracá
 fošluma a cuipear uime i scuip a dul go
 hloirgail nó a dul i n-éadan gnóca tráct-
 ceannaisceacta. Aipe ar leir dá tabairt
 do garóir óga. Páiré báire ar cúlaib an
 tige. Le gac uile ugar fágal, rgríob ag
 an aircinneac.

Tá cultaí 7 cotaí móra nac
 bfuil páirí i na geionn ag

Antoine Ó Riain,
 SRÁIO NA SIOPAÍ,
 : : 1 nSAILIM. : :

Deanamh an Domáin

(Ar leanamam.)

Már ríor don teoir bpeirig, ir amlaib
 ba cnuaract de bpeiriganna fuara ba corac
 don domán. Ac do bí am ann nuair do bí
 uactar na talman ní ba teóca ná tá ré
 anoir. A fao ir do bí na bpeiriganna ag
 cruinnuagat le céile le meall mór com-
 olúitighe do déanam díob féin, ir amlaib
 do bíoir i gcomnairde ag bualaib agus ag
 fpuot-bualaib go fórrac i n-agaró a céile
 i puot ir sup éirigeat ar an-te.

Ac do bí ádhar teara ní ba mó ná rím
 ann .i. an meall mór ag dul ann tar éir
 do na bpeiriganna do teangmáil le céile.
 Dubhar ceana nac é dóga a mianac ir
 piocair le tear na sréme, ac com-olúitú
 a mianac a bíor ar ríubal i otólam. Tá pé
 cruicighe ag luic eolair sup leor an com-
 olúitú rím le tear na sréme do buanú
 ac nac mairfead an tear níor mó ná 3,000
 bliadam dá mbaib go n-dógaib meall
 mór suail agus é com mór leir an ngrém.

Nuair tagar tear de com-olúitú mill
 ar bit, ir é fáct atá leir .i. má cáilleann
 meall don cuir dá fúmneam sup ab amlaib
 imitigear an fúmneam rím fá n-a mairt
 de cruic. Cuir i gear go bfuil meall áitir
 i n-a luige ar báirí balla áir. De éionn
 a áirde ir tá pé, tá fúmneam ann ac tá
 an fúmneam rím i bpalac. Má tuiteann an
 meall anuas go coirpóm talman, cáillpear
 tar éir a tuime an fúmneam do bí i bpalac
 ann de báirí a áirde. Déanpar tear den
 fúmneam agus imteócaib an tear rím pan
 aer. Mar rím do cnuaract bpeirigann.
 Ir féirir a mear go rabat ar go léir ag
 tuicim go mall péirí pocair fá déim láir
 na cnuaracta agus go raib tear dá gmead
 de báirí an com-olúitighe rím. De péir
 Helmholtz ir féirir don srém a cuir
 teara do buanú má téirigann pí innti pé
 oplaige déas gac lá.

Racat an tear go héaragat éirí an
 meall mór bpeirigann go dtí go mbead
 coirpóm teara ar a fuot. Agus annrím
 cáillpear a taob amuis cuir dá tear i
 puot ir go mbead pé ag fuaró de péir
 a céile. Ir dóca go mbead an tear com
 mór rím i otórac ir go leágráide cuir
 den mianac. Ac níorb féirir do leágar
 ac i bpoir an uactar. Méarughear
 toirp ruda nuair leágar é agus bí de
 méir an teannta móir i n-íoctar ir nac
 bfeatpá an mianac leágar annrím. Ir
 iontuighe uair rím go bpanfá láir an míll
 go cruair, damgean de báirí an teannta
 rím. Ní bead an teannta com mór rím ar
 uactar agus leágar an mianac annrím.

Nuair leágar mianac mionarálac i
 roim, rgarann an mianac cruatác leir an
 mianac miotalac. Tuiteann na miotal
 ríor i n-íoctar agus ríamann an mianac
 cruatác (nó "cac iaramn," rpl.) air. Ir
 mar rím do cnuaract bpeirigann nuair
 tagar tear le céile iad. Sgarpar an dá
 cmeál mianac le n-a céile i puot ir go
 mbeir meall miotalac fá láir agus plaors
 cloac dá clúit.

Cé nac otig linn dul ríor go láir an
 domán agus pompla dá mianac d'fágail,
 ir dírig le luic eolair, mar geall ar
 meadcam an domán, go bfuil rgeallán
 mór miotalac i n-a láir. An mianac cloac
 atá i n-a plaors, níl pé ac tuairpim ir dá
 uair go leir níor tuime ná a com-méir
 uirge. Ac tá an domán ar fáo tuillead
 ir cúig uair go leir níor tuime ná cruinne
 uirge do bead com mór leir an domán. Ir
 m-mearta uair rím go bfuil mianac láir
 an domán níor tuime fá do ná na carraig-
 reaca ar a uactar agus ipé an míad ir
 rímplíde air rím sup miotal atá ann.
 Tá brí rím, meartar go bfuil dá cuir pan
 domán .i. meall mór miotalac fá láir ar
 a otugtar "an cruinne érom (baryspere)"
 agus plaors cloac d'arab ann "an
 cruinne cloac (lit.ospere)." Cuic eile go bfuil an "cruinne érom
 miotalac" reo ann ir ead an ríaduire
 atá agam ó gníomamlaet padois. Tar-

beanáib sup leor a bfuil de dáimna padoac
 ran trpaic de plaors an domán atá 45
 míle ar doimneact leir an bfunneam
 padoac ar fáo ar uactar na talman a riar
 dúinn. Do bead an fúmneam rím i bpa
 níor mó dá mbead gníomamlaet padoac
 i láir an domán. Ní bíonn don gníomamlaet
 padoac mór na bpeiriganna iaramn agus ir
 iontuighe uair rím sup ab iaramn agus
 miotal ir mó atá mór an "scuime éruim"
 agus sup ab é reo atá mór an bplaors .i.
 carraigreaca do bí ar leágar lá den
 traogal agus d'éirig cruair damgean
 iar bfuaró díob go díreac mar níor
 an "cac iaramn" ar an roim.

Rinneat cuir de na carraigreaca de
 mianac leágar do fuaró gan teannta.
 Mionarálac bunac a bpeirtear oirca rím
 agus bapalt an ceann ir mó ir ríor dúinn.
 An dapa cmeál—mar pompla eimear—
 bí uirge an-te agus ceannta an-mór ag
 tearat le iad do cumat le linn a bfuar-
 ta agus tá go leor rearbáim agus alcalai
 ionntu.

Ir dóca sup ab é an céad ruda do tárla
 a fáo ir bí an domán ag éirge ní ba damgne
 .i. sup rgar a dáimna go mall i n-a trí
 coraca .i. an "cruinne érom miotalac"
 fá láir agus an plaors i n-a dá rpaic .i.
 na carraigreaca bunac i n-uactar agus na
 carraigreaca rearbánac i n-íoctar.

[Mianac cruatác, easily material;
 cac iaramn, iron slag; roim, furnace;
 gníomamlaet padoac, radio-activity;
 dáimna padoac, radio-active matter; mion-
 arálac bunac, a basic mineral; mion-
 arálac rearbánac, an acid mineral.]

seagán p. mac énrí.

an sréasáide lúpreacán.

Sm rgeal beag teactmar a cuir Tomár
 Ó Ragallac i gcill ar lr. 3038 (Acadam
 Státamail na h-Éireann), agus tá rgeal
 beag eile ar lr. 12f45 irceac leir. Tá
 píoraí teara filídeacta fá gceat rgeal,
 agus tá pé oiréamnac mar ádhar léig-
 teoiréacta do dáime óga ac amáim go
 bfuil pomnc focal neam-coitceann ann.
 Tuairpim'p dá céad bliadam ó fom nuair
 a bí na Saéir fá rgríre a cumat an
 "Sreapáide" i otórac; Teac clóóir-
 eacta Uí Sormáim, Sallim, a rímne an
 clóóiréact.

TUGAIB DÚR SCUIO ÁRACAIS DO'N

Cumann Saédealac is fearr

an cumann idernac insiúrála

teó.

I n-AGARÓ TÓITEÁIN AGUS COITCINNÉ.

Príom-Oirig—48 7 49 SRÁIO AN DÁMA,

ac cliait.

ná polasaité is iomláine le

rágail.

Ó heireamhóin.

Carrannai 7 gluairceáin 7 gléar roéparae.

SRÁIO EYRE NA SAILLIME.

teac doiréacta

uí mionsáin

CÁRNA.

Áit teactmar le naig laetanta
 raoiré. Tá comgar peoltóiréacta.
 báóiréacta 7 ríamá ann. lars-
 aipeact loca 7 rairge ann. Tá
 toga Saéirge ag cuile dúine fá
 teac.

Soir ó tuair ó tús an tsoluir mar leanar tú 'ó'n bhéar atá ann tiocfa tú go dtí na locha. Ar do lámh veir, tá loch na mbreac agus ír é an ceann ír mó acu. Ní facar ariam don trasaigh buic ba mhó nó ba veir ná buic an locha seo. Dume uasal ar Sárana a éir ann iad ar dtúr. Tasaó pé sac raimhaid go h-áramn cun raol raioipe do éarceamh ann. Ní h-iongnadó liom é rin, mar ball áluinn bog-breac ír ead an t-oileán seo, go mór-mór i tcur nó i lár an traimhaid. Már mar le h-áinneac buairbreac an traoisail seo a d'ibirt ar a ceann rí mo comairle do cuairt a tabairt ar áramn áluinn na gréme. Ní dóig go rgaioipe pé ar a éimne go deo an raoisail pona rósamail, rúbac ab féidir leir a

Δ ΣΕΔΙΝ Δ ΜΙC ΜΟ
CΟΜΑΡΤΑΝ

A Seám, a mic mo comarpan, má tá tú
 'túil a' pórait.
 Ruo náir úudairt mé fór leat, téis go
 Tír-an-Éirí.
 Tá airsead 'r óir ann, 'r mná veada go
 leóir ann,
 D'ionduair cailín cóir ann nac n'óeair.
 Tíois ná bhuigim.

Má fáðann tú mar ír cóir í taðair irtead
 i tcið an óil í,
 Cuir 'na ruidhe ar ríol í ir 'do leat-lám
 faoi na cuim,
 Ar a sháil a' múnad an eolair tó, éart
 le claidhe na tóran
 Dúblóca ríbh an córtar nuair a blairpe
 ríbh den bhráon.

An fear a b'ior ró-náireac ar a teac
 i láirneac,
 ní téigean leir an báire, 'r ní éireóca
 leir an éraob,
 nuair nac bfuil tú páirta san cúram bean
 ir páirtoí,
 éirís roim an scáirís i 'r ná bí i bfao san i.

1r Dear é do theac comhairle, tá'n ponar
 ann i gcomhairle,
 Tá peirce ann agus lón, 'r tús i n-ionann a theac
 i dtír,
 Níl tiomáint a' cur bhróm ort, maidin
 ná tráchtóna,
 Tá 'cuile fórt ar fogham a'v 'r talamh
 ceannuighe raor.

θερό το θεϊκός πέδωτα ι βράιρεαυανναι'
 το ζαβαλατ
 πέδωτα τῷ θεῷ ας ὅλ πεαλ, ὁ ὀείρες αν
 τ-αρθαρ παορ
 θερό φειρε, βρυε 'ζυρ πόρταδ αρ το
 βαναιρ πόρ 'ζαμν;
 Τρεάτανα ι οτιζεε ὀρτα 'ρ οιοεε ἔεοι
 τον τιν.

Tá tú anoir i n-inníúe. San bean a beit
ar do cóimpege,
ní bfuigir an raol níor ruaimníúe ac
com'ó'r béar tú san í,
Tá otugá fíon 'r punch oi, boíto maít,
ól ir punnee
Triallra pí ar a munnair mara b'pága pí
ceao a cinn.

'Dá mba leat na céadta punta 'r a leigean
 amac ar interperit;
 Sin ir gac uile compóirte a beaó ar fuo
 do tíge,
 Mara rglábuirde tú go cinnte, ní raeda pé
 san mhréact.
 Mionnóda rí ar an mbíobla sur ruapac i
 do rúige.

Tá cruinneas ar aghaidh na hÉireann, le ceangal mór
 an bhóidh
 Teachtuigeann an-íde uaimh, le beir a'
 raonú an t-
 le rannuig an bean ar rogha a bheir
 rudaíleas i gcumhacht
 ar a mbéir ímeas, 'caon tréachóna 'r b'í
 a' le n-a linn.

má póranm tú an báirreac, béiró aicméala
 go brát ort,
 béiró do maili gearrta, 'r' do éneada d,
 uéanam braom,
 acé comniḡ tupa an vḡar ort, ná tabair
 an ceann iḡ gearr do,
 nó fágsa rí raol gearr a'ó mapra mbi tú
 ar a mian.

B'ait liom bean go cinnte a mbeaó aice
 an dá mhin,
 Annrín an d'ara poimnte beic go maic
 i gceoinn an t'raoil;
 Ní hionann 'r ádóir nímneac nac otiubra
 óuit don t-ruaimneac
 Ní féidir t-anóis innreac, má spreamuig-
 eann tú do fhaoil.

θεὸς ὁ δὲ σοσιονποιεῖται ἀρμαίον
 ἐπείρ τιονποιεῖται
 Ὀϊρεόδα ρί το μιντιρ 'ρ ἐπιονόδα
 ρί το ἐπιον
 μά τὰ δ' ὁποιεῖται μ'ιντιρ τὰ περ
 το ἐπιονόδα ἐπεί
 Sm comairle 'ὑμε μιντιρ, δα μαί
 τιον ἐπεί ἰερί.

Ni meapaim sup cuiread i scló fór é.
Rinnear atriugte ar cupla ceatramán ašur
o'fášar cupla ceatramá eile amad ar fao.
TOMÁS MAC CONFAOLA.

ἸΩΑΝΝΑΝ.

buacaili ós a bí ar aimpirí as fear de
na brianais asur bíoró air a beir as obair
so cruaid ó éiríge spéime so luíge spéime.
Ba mímic, i níl an lae, a o'féacáó ré ruar
ar an rpéir; ac ba mall leir a bíoró an
šrian as teannao ruar. Fá deirneao bhir
an foigiró air asur oubairt:—

“ Σοφιδίς ὅτις, ἀ σφίαν παρ φαῶα ἐν τοῦ
 ριαν

NÓ AN PAIB TURPA AMIAM AR AMPIR?
 DÁ SCARTEÁ-RA BLIAM AS DONNÉA Ó
 BHIAM

Deiteá oul riar i do íean-rit.

ΔΙΤΰ βίθ.

Mile molaó leat a tigeapna Dia agus
a maighean Muirne! An té tug an beata
rim oáir scolaimn go ncuza Sé glóir fíor-
fuirde na bfeaithear oáir n-anam. Amén,
a mhic Dé agus a maighean Muirne.

Doibinn do luét an dóláir
Mar ír dóib ír aithio Dia,
An cnoc ír aithe ré ír fuair
Cé sup dó ír soipe an srian.

Ná feic gácl ní a éirítear uirt
beas an t-ógáil do gniorta.
Éirte le comhaid daime glic
tuig, agus leis móran éirte.

Ἄν τέ ναὶ τρυαγὲς λείρ το ἑάρ
 ἡά θέαν το ἑαρπῖαν λείρ.
 ἡά νοέτωις τόο το ῖν
 ἡρ ἡά βιοῦ ἰονηταοῖβ ἀγᾶθ ἀρ.

σεῦ-φocλa.

1r fearr poláitairé maré ná uro-
oiré tite.
Díonn an cruírigin a' uol éuis an adainn
50 mburtear é.

Tá muinteann Dé mall ac meiteann ré
 50 mín.

17 τριας an ceapτ nuair a bior ré san
neapτ.

ÉOLAS.

Fíor a bheir aGamm go bfuil 'fíor aGamm
 Gac a bfuil 'fíor aGamm; aGur nac bfuil
 'fíor aGamm an riu nac bfuil 'fíor aGamm :
 rin fíor-eólar.

—Confucius.

Ὡς ὅτι πᾶν ζῷον παν οὐρε,
Ὡς ὅτι πᾶν βασίλειον ἀπ' οὐρε,
Ὡς ὅτι πᾶν κτήνος ἀπ' οὐρε παροῦσιν,
ἀγύρῃ ὡς ὅτι πᾶν κάλλιπον ἀπ' οὐρε
πότε.

1r mairis tpeigeap a oume gnat
Ar oume da tpat no tpi.

māire ní tūātūil.

ÉADAC SAEÜEALAC ar feabhar le
fašáil ó
PROINSIAS MAC DONNCAODA 7 A COMH,
: : 1 nŠaillim. : :
A čuip olútar i sčomharde le téantár
na hÉireann a čuip 'un cinn. . . .

Cárteam ann, agus ír fupura rin san
 ampar mar bhor munntir an oileam so
 rial-fáilteac roimh sac cairtealuirde i
 fcomunuirde mar ír duat d'óib a beir. Ír
 acu-ran atá an blas agus an rnar ar an
 n-gaeóils, agus b'aoibinn leat a beir as
 ruirde coir na temeabó ran oirde i n-aon
 tís ar bit agus binn-glóir ar oteangsan fém
 na rean-rséalta agus beal-airpír do clor ó
 na rean-rséaltóirde ann. Tá a lán acu i n-áramn
 agus ní beas a bfuil de rséalta as bame
 le sac caprais, le sac cloc agus le sac
 siotán de'n oileán.

Seo ceann acu a d'innir fearn-fear dom
 1 "staob pluair móríne a nglaothar,
 "Uaimh an Aír" uirru. I r amháir, fao ó
 rom, go ndeacair a raib de daome in
 Áramn i bpolac irteac ann cun éalois ó
 na Sapanaca a táimis go h-Áramn ar a
 uotír. Ní h-eol d'aoimne beo fá látaí
 an méir acu a bí ar a vteicead ann. Cébi
 ar bit é, teip ré ar na raigthíurib na daome
 o'fagáil amac. Biorar ar tí pilleac
 ábaile ón glaoac i láim leir an bpluair,
 nuair do rin bean éigean a ceann ruar
 amac cun raobair a beir aici orru. Ac cao
 tárla annrim ac sup moctuis raigthíur acu
 i, agus o'pilleacdar arir go ndearmadar
 an pluair amac. I r annrim a bí márbad
 gan trócaire agus báir fuilteac gan truaig.
 Do tugadar fá na daome ar uotír le a
 nsummaí, agus nuair nár leor leo é rim
 do éroacdar iao ó éloic ar bárr na pluair
 atá le feiceal ann go fóill. "Carraig
 na Mallac" tugtar fóir ar an gearraig,
 agus ir féirir nian plabrad o'feiceal 'na
 timceall go uotí an lá muiú. I r léir d'úinn
 agus a leir de loir a faigáil
 uirri mar rim. Do báiteac cur eile de
 na daome i uirre nár fágao uob ac beir
 fear mairte rgeil. Séamur Crón Ó
 Salicobair agus doo Ruao bí orru.
 D'féirir nac raib ariam i nérinn féim beir
 fear com calma tréan leob. O'éirig leo
 'na diair rim díogaltar a faigáil ar na
 Sapanaca rim go léir. I r amháir mar
 táimis an ruaig céatna lá eile go h-Oiléan
 Uaige 'na raib na h-óglais ar a vteicead
 ann. Do tárla améac sup éirig leo na
 bodcaí do buailead ar na raigthíurib agus
 tugadar an comérom céatna uob mar
 níor fágao don bodac Salica den t-ruaig
 reo a márbuis na daome i-n "Uaimh an
 Aír".

Da mímie a éualar na sean-daime i n-áramn as cupi tarngairleadta Colmeille i dtoll á céile asur as comrad pan scoisao asur pan anró a tiocfao m hac ball d'éirimm. Uí tarngairleadta amam m a mbéal acu asur ip é mo éualum sur mar a céile i asur an t-ár nó Corcár a pinne na Sapanais i n "Uaim an áir" faob 'pan rémao doir déas. U'é pin an tarngairleadta aubhair Colmeille faoi asur é as amairc ar áramn míoir ná linte reo :—

Mo tpi tpuaiſe naoi n-uaipe,
 Topaiſ, Uaiſ aſur āpamn,
 Plāmcēo puaiſte, ōeapſa pūta
 1 n-ait na bplāmcēo bān.

ῥᾶδραϊεῖν ὁ κυλινν,
ῥονεάνε.

Ὁ ὅτις ἀν' οὐρανόθεν ἐμεσσηνίσθη
 ἡ γὰρ ἐκείνη ἐστὶν ἡ πόλις,
 ἡ πόλις.

Deir na pímeanna léiginn seo a' torais
an céad lá o'íul. Is i sgeanntarí Saeó-
eatac atá an Coláirte, 7 deir rean-Saeó-
ilgeoirí 7 reanáróite na háite ra látar le
Saeóils a labairt leir na mic léiginn.
Deir deir ag an luic foiluma Saeóils a
labairt ó marim go horóe.

Oste ar bit atá a' tesét go dtí na cúirai
reo cuiread ré fíor ar fúim lannatár go
dtí

Tomás ó mÁille, Arto-Ollam,
Coláirte na hIolrgoile,
Sailim.

ra bpáire. Bean mór éanámac dátaíail
reabóirí, agus mairbh le na h-inim
níl a leitéir le fáil 'ra bpoibál le n-a
bpeádaí agus le na veiréad, go veimh
na déanaí amháin a dá rúil agus a mean-
sao fáilí mairbh na dume. O'fáil
Micil de léim den rúil, o'fáil an reól
annam i n-éadan a' tige agus bog leir ríor
cuis an temir, agus ar blocán siúraige,
éat ar an temir é, agus éat ré bpoibál de
ola an t-rolair air, agus bí ré na lapaí
ar áit na mbonn. Cuir bpoibál an damne
i dtairge, agus o'fáil an bpoibál le
h-ádaí tae. Cuir an mgean an tálán ar
an temir. agus ní bpoibál a bí leir an tae
nó go raib ré ar an mbonn aici. O'fáil
Micil an t-veiréir agus éat amad buiréal
mór coirteamail agus leas ar an mbonn
é, agus go veimh féin níor é balaí na
saoite a bí ar an mbuiréal céanna. Suir-
eamar ar fáil éat ar an mbonn, o'iteamair
agus o'ólamair ar fáil. "Tasair anuair
as an teme anoir," arfa Micil, "agus
bíor 'up searic éomráí agus, tá an oirde
fada agus an lá amárac le coirle agus
ní hé rin dompa caite mé éirge le h-éirge
na sreme. Suir Micil agus mé féin ar
asair na temear agus lódaí rin ar
bpoibál; fúir bpoibál ar rúilín ireal agus
cuis pí a d'ruim le leic an baic agus coirle
pí as cneail rúca; fúir an mgean agus
mo éara ar rúil fada agus coirle agus
as déanam srim agus a' fonoir le céile.

DAOME SAOŠALTA AGUS DAOME MAITE.

Coirle Micil as cup ceirteanna orann
cé mar bí an rúil i mbaile-áta-cliaí
nó raib ré contabairteac an t-ruirí a
fúir ann mar bí ná oirde éat timceall
na tíre reo. O'fáil agus amair na ceir-
eanna reo com mair 'r o'fáil amair fúir
rašar rúil a bí imbaile-áta-cliaí. "Ó!
tá cur de tairgeiréac Cúil Cille a
teac irteac fúir, agus mair fúir oirde
eile den tairgeiréac go bpoibál na an
na Saeril bocta," arfa Micil.

Annam coirle ré cup fúir dumm ar
fúiréga 'r ar daome maite. Daome a
fúir bair agus a bí le feiceál éat éir iad
a cup go domam i seiré, daome iad reo
a tugaí ar agus nac bpoibál bair nádaíra.
Coirle ré a' cup fúir dumm annam ar an
searil a tugaí daome ar.

"Tá arairleac as na daome maite,"
arfa Micil, nac fúir le don neac beo a
tuirgint, ac bí aine agam-ra agus as an
searil 'r mó de fean-daome na tíre reo
ar dume amam a bí a n-on arairleac
na n-daome maite a tuirgint, agus ba i
an dume rin Cailleacín fúir an Clóam.
Tá pí éagta anoir, agus go n-éana Dia
spáir uirí, ir iomra gar mór na rinne pí
na munnir na tíre reo. Ní tugaí dume
ar bí ar ac amam daome dátaíala,
úra, óga, agus ir mair a tugaí páirí
óga ar éat éir beirde agus a searil mair
fúir agus cuirtear fean-daome nac
bpoibál mórán mairéara ionntu na daome
maite na n-áit i scomairleac na n-daome
óga a tugaí ar. agus na mbeir fúir as
tuirgintéirí agus saolta na n-daome óga
reo na feirí a bíor i n-áit a searil clainne
ir beas gleo na daomead, sneadaí bor
na rúiléad deor na beir acu ór a searil na
mórán tobac coirleam le caiteam, ac ir
irteac an mac é an rúil agus ir ion-
santaí é mairleac de," arfa Micil.

Coirle ré cup fúir dumm annam ar an
treanbeanin airteac a bí le feiceál rúir
oirde 'r ló cupla bliam ó fom i searil
tuar-mic-éadag go oirde ar ádaí
teac an t-ruir. "Ní bpoibál na ádaí
pan rúil reo," arfa Micil. "Bí ré
fúir a' bpoibál na héiréann go raib a
leitéir le feiceál ann; go bpoibál páirí
na rúil a' agus cur mór de munnir
na tíre. éat pí pan áit ar fáil trí reat-
mair, agus níor lapaí pí le dume na
deorle, agus "veiréir líre," ar fei-
rean, "nár mair líompa go mba mé an
éad dume a mbuairleac pí bleir camnte
air. Bí an coirle mór ann pan am céanna,

agus an domam mór a mairbh a céile agus
cear munnir na tíre reo go mba rúir
tairbeanaí an trean beanin airteac reo
a beir le feiceál; go raib veiréad an
t-ruir a' teac nó mair mór eirle le
teac ar an taob reo den tír, ac buiréac
mór le Dia, níor táirle ceatár acu reo,"
arfa Micil. "Ní bíor an gléar céanna
uirí saí lá. Amanta, bíor pí gléar a
searil searil, saíanta, agus a cur sruir
oirde, rúil, rúil, rúil, rúil, rúil, rúil
agus i leir anuair taob éir na d'ruim.
Amanta eile bíor cular na d'ruiréir uirí
agus a cur sruir éatuirge ór cionn
a bair; laeannanta eile feirle i cor-
nocta i fean-sioblaí éadag agus a cur
sruir trí n-a céile anuair ar a sairle
agus cuma airteac saíanta uirí. Jan
amair," ar feiréan, "bí munnir na
tíre rúiréir agus in-an-éiréac mar sairle
ar an trean beanin céanna, ac buiréir
an rúir o' n-áit leir na daome Jan i
taobacan. Cuir an rúir é féin irteac
ra searil, leir a leabair beannuirge agus
éat an t-uirge coirleac éat timceall
na coirle, ac éat ar an rúir i d'ruir
na a feiceál, ac o'irle an trean bean
mar táir pí Jan dume na deorle na
feiceál a' teac na as imceac agus anacáin
na tíre gar tús pí léir," arfa Micil.

(Tuirleam le teac.)

"Ló meas."

"Fáinne an Lae."

Páiréir oirgeamail Connair na Saerilge.
Mair Saerleac tú, ceannuir agus leir saí
reacmair é.

Síonair: (le n-íoc rúir ré)

Bliam 10/10.
leat-bliam 5/5.
ráir 2/9.

leatanaí na macaí léirinn ann saí
reacmair. Téirle rúirleac na
t-ruiréac, Clóirle, Seirleanna.

an bairleir,

25, Ceirle Sáirle,
áit cliaí.

CLÓCAR OIRO NAOMH URSULA, I SLISEAC.

Oirleac i searil na h-olrúil i searil
rúirleac an t-ruir-mairleac, na mairle.
Cumann na Seirle, I.S.M., Tráclá,
Seirleac O. reacair náirleac, re. Tá
rúil tigeacair i leir agam.

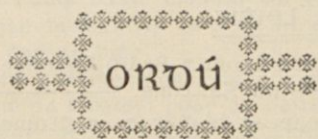
Ní don t-ruir na cáir a bpoibál níor mó
eairleac Saerleac i fáil ann na as

A. moon, tecraita,

A rúil cultaí fear, hata. ban i saí don
t-ruir éadag feirle o'fe. bean, nó
páirle.

FIORFIONTA EGLINTON, I N. AILLIM.

AN STOC

Don

mbairleir,
Clóirle na h-olrúil,
na sairle.

A Capa,

Cuir éat coirleanna
den STOC saí mí go ceann.

Ainm

Seirle

LEABAIR

Tá toga agus rúil na leabair ir feirle rúir
Saeril agus Déirle—le fáil ó

mairle ní rašallair,

87, Spáir Uac. na t-ruiréir,

1 mbaile áta-cliaí.
Fáil lírle uirí.

TEAC NA h-OLIA

SRÁIO NA SIOPAÍ,
I NSAILLIM.

Cuirle le déantúir na | Cultaí ó 70/-
héiréann i fáil airsear. | go rúil 130/-

an sear-teac.

A cuirle ar bun i 1864.

Tae, Cairle, fionta, uirle beata,
ar feirle

O LÉANACÁIN,
an ceirle, : : 1 NSAILLIM.

DIARMUID Ó DONNAHÁIN

SEOTÓIR I CLÓTOIR,

SRÁIO LIAM, NA SAIRLE.

MAC CAPPA I A CLANN MAC

DACTÓIR I DEASACTÓIR,

SAIRLE.

COLÁISTE NA H-OLRÚIL,

1 NSAILLIM.

Craob de lóir-rúil na héiréann.

Ar-oirleac le fáil mair ar na h-ol
vánta, rúir teangaca, ealadain, trácl
i ceannairéac, ealadain an leirle, reil-
beirle, i lneirleiréac.

Téirle searle ar leir

ra comair oirle rúil.

le saí uirle agus a fáil rúirleac as
an meabrainle.

BRÓSA NA LAOI.

na BRÓSA IS FEARR le ceannac
as

seán ó lairle,

1 mbair an clá, 1 NSAILLIM.

An Teac a bpoibál cliaí ar le h-ádaí

Tae, fionta, buirleac i lneirleac tige.

m. breacnac,

SRÁIO ARD NA SAIRLE.

Deirle éirle lóirle mair bionn clainne Saerle
lóirle. lóirle an feirle ir feirle agus
tá pí rin le fáil ó

ó fallamain,

Spáir seata na mairleac, 1 NSAILLIM.

TOMÁR MAC SEINÍN

SRÁIO DOIMINIC,
na sairle.

Toaga na feirle de saí cineál.

S. YOUNG,

i éantóir uirle mairle

ceannairle buirleac i fionta

SRÁIO mairle na sairle.

Printed for the Publishers
At the "Connacht Tribune" Printing Work
Market Street, Galway.